

Есперантска Младежъ

ОРГАНЪ НА УЧЕНИЧЕСКИЯ ЕСПЕРАНТСКИ СЪЮЗЪ

3

ДЕКЕМВРИЙ

ВАРНА,
Печатница „Войниковъ“
1925.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. На работа! — Редакцията.
 2. Да бъдемъ истински есперантисти — Н. Коцевъ
 3. Somero — K. de Kalocsay.
 4. Befeco kaj morto — пар. текст, пр. Dola.
 5. Есперанто и философията на живота — преводъ.
 6. Ние и бъдещето — Liberulo.
 7. Организационни въпроси — Мимоза.
 8. Klarigoj.
-

Редакцията замолява всички свои абонати да издължатъ незабавно абонамента си като съ това ще спомогнатъ само за урегулиране взаимоотношенията и закрепятъ материално списанието. Тия на които „Есперантска Младежъ“ се изпраща за ржченъ пласиментъ нека също побързатъ съ уреждане на сметките си като съобщаватъ за кой брой каква сума испращатъ.

Редакцията проси извинение отъ своитъ абонати и читатели за неволното забавяне на настоящия брой. Причини коледната ваканция технически (печата) и др.

Следния брой по всяка вероятностъ ще излезе въ края на февруарий двоенъ.

На настоятели се прави 20% отстъпка.

Всичко да се изпраща на адресъ:
А. Коюмджиевъ, „Войнишка“ 12 — Варна.

Esperantista Gejunularo

Органъ на Ученическия Есперантски Съюзъ

На работа!

Karaj gesamideanoj,

Чуйте нашия зовъ:

— „На работа!“

Кждето и да сте, вие ще можете да работите, ще можете да помогнете на нашето сѣпно начинание, Ученическата Есперантска Лига. Нейната първа година е тая. Тогава, когато трѣбва най-много работа, защото се полагатъ основитѣ на цѣль съюзъ; тогава, когато всички сж изпълнени съ ентузиазмъ, понеже почватъ ново, свидно на тѣхъ дѣло. Е добре, ти, който имашъ ентузиазмъ и желание за работа, не го оставяй да заглѣхне! Работи, непрестанно работи, понеже дѣлото, на което ти си се отдалъ, се нуждае отъ творци, отъ истински и разумни творци. И нека думитѣ, които изразяватъ твоя ентузиазмъ и желание да работишъ, се въплотятъ въ дѣла:

Дай реалната своя подкрепа за дѣлото.

Стани есперантистъ!

Образувай ученическо есперантско д-во!

А следъ това, почни своя интензивенъ животъ въ организацията. Ти, който тѣй много жадувашъ за разбирателство, нима ще си останешъ затворенъ въ своята черупка на личенъ егоизмъ? О, разбира се, че не! Тогава, влезте въ свръзки съ всички есперантски организации, кореспондирайте съ тяхъ и така ще се опознайте съ живота вънъ отъ вашия градъ, съ живота вънъ отъ вашето отечество. И за да бжде дейността ви по-рационална влезте въ У. Е. Л. Тогава ще почувствате, че не сте самички, изоставени на буритѣ на живота; че има далечъ отъ васъ хора съ сжщитѣ стремежи, съ сжщиятъ идеалъ; ще знаете, че далечъ някъде има сѣрца, които тупятъ въ унисонъ съ вашитѣ. И това ще ви подкрепя въ работата ви и ще ви вдѣхва повече сили, тогава, когато най-много се нуждаете отъ тяхъ.

А вие есперантисти, ще стоите ли пасивни? Които и да сте, дали за или *против* нашата Лига, вие трѣбва неминуемо да жадувате едно по-добро нейно бъдаще. Нали вие все пакъ сте есперантисти, които не могат да не помогнатъ на своите скъпи съидейници. Нали вие милейте бъдащото на Българския Есперантски Съюзъ? Е добре, тогава, защо още равнодушно гледате на Лигата? Та нали отъ нашитѣ кадри ще излизатъ есперантистите и ще пълнятъ и ще съставляватъ редоветѣ на Б. Е. С.? Та нали ако е силенъ нашия Съюзъ, ще бъде силенъ и Б. Е. С.?.... Тогава, нима вашето сърдце, което винаги е било на страната на правдата, не ви подсказва какво да правите?! ,...

— На работа! На работа, това е повика не само на хората, които желаятъ да видятъ У. Е. Л. като самостоятелна и добре поставена организация, но и тоя на хората, които жадуватъ часъ по-скоро да видятъ своя блянъ осъщественъ, да реализиратъ истинското разбирателство между народитѣ У. Е. Л. има своя *raison d'être* въ условията на живота и въ жаркото желание на хора да пропагандиратъ Есперанто и всредъ учащата се младежъ. И като плодъ на това желание се яви и У. Е. Л. И затова ние не се страхуваме, за нейното бъдаще. Ние сме уверени, дълбоко уверени, че тя няма да се разкапи, няма да загине.

Но ако ние искаме, щото онова, което е сега само мечта, по-скоро да се въплоти въ живота ни като действителностъ, трѣбва още да се изкубнемъ изъ ноктитѣ на нашата пасивностъ. Трѣбва да се изтрѣгнемъ отъ обятията на убийствената делничностъ и да заживеемъ, направлявани и ръководени изъ търсавището на живота само отъ идеала на чистата и неопятнена човешка душа. А тя желае малко, много малко: повече доброта, повече справедливостъ въ живота.

Нали ние рано или късно ще се вслушаме въ гласа на нашата душа, въ гласа на нашата съвестъ? И тогава ние ще отдадемъ, защото трѣбва да отдадемъ целия нашъ животъ въ работа

Pri libela mondo de la sankta ver',
de la eterna paco kaj fratamo,
kaj kie reghos la diin' — Liber,
kaj kie legho estos nur la Amo.

Редакцията.

Ник. Коцевъ

Да бъдемъ истински есперантисти!

Тридесетъ и осемъ години отъ какъ „Есперанто“ се яви на бѣлъ свѣтъ! Тридесетъ и осемъ години отъ какъ Заменхофъ издаде първия свой учебникъ по Есперанто! И отъ тогава до днесъ броя на есперантистите до толко съ нарастна, че сега едва ли би се намерило кѣтче на земята дѣто да нѣма есперантисти! . . . Много сѣ хората, които изучава и които изучаватъ Есперанто, но да видимъ дали всички сѣ истински есперантисти.

Въ декларацията, която е изработена на първия международенъ конгресъ въ Бульонъ Сюръ Меръ по предложението на Заменхофъ се казва: „Всѣки който говори Есперанто е есперантистъ“. Това азъ не отказвамъ, но питамъ значи ли това, че ние не трѣбва да се стремимъ къмъ истинския есперантизмъ, за какъвто въ речта си на втория международенъ есперантски конгресъ Заменхофъ ни говори?

. . . . Да искубнемъ отъ сърдцето си тази частица есперантизмъ, която е най-важната, най-света, тази идея, която е била главната целъ на есперантското дѣло, която е била звездата, що винаги е водила всички рѣтници за Есперанто! О не, не никога! Съ енергиченъ протестъ ний отхвърляме това искане. Ако нась, първите есперантисти, ни заставятъ да избегваме въ своята дѣйность всичко идейно, ние съ възмущение ще скъсаме и изгоримъ всичко, което сме писали за Есперанто, ние ще унищожимъ съ болка трудоветъ и жертвите си на цѣлия си животъ, ние ще захвърлимъ на далечъ зелената звезда, която стои на гърдитъ ни и ще викнемъ съ отвръщение: „Съ такъвъ Есперанто — който трѣбва да служи *изключително* за търговски цели и за практическа полза ние не искаме да имаме нищо общо!“

Есперантисти, да се погледнемъ и ще видимъ, че болшинството отъ нась не заслужава това име. За да бъдемъ „истински“ есперантисти, това не значи да знаемъ само езика. Освенъ езика, ний трѣбва да носимъ и душата на „есперантиста“, душата на тоя есперантистъ на когото и егони, и есперантисти днесъ трѣбва да благодаримъ, душата на Заменхофъ! Повечето изучаваме езика само и само защото се нуждаемъ отъ него, защото той ще ни принесе полза, безъ да обърнемъ ни най-малко внимание на *interna ideo*. Да махнемъ тоя егоизъмъ! Това е егоизма на днешния вѣкъ, който е завладѣлъ цѣлия свѣтъ и който лежи въ основитъ на всѣко дѣло! Да го махнемъ! Да го унищожимъ. . . . постепенно. . .

Не искамъ да кажа, че щомъ започне нѣкой да изучава Есперанто, той непременно и отъ веднажъ трѣбва да реформира своята душа. О не! Ако мислимъ така то криво се разбираме. Interna ideo, тая същата за която е мечталъ Заменхофъ, е непостижима чрезъ задължения! Тя не може да се наложи съ закони а ние сами трѣбва да си я наложимъ. При днешното общество душата на което е препълнена отъ егоизмъ и кормилото на което е пакъ той, нуждата отъ проповедъ за братство и любовъ между хората се най-много чувствува.

Ето какво се иска отъ всѣки, който мисли че е истински есперантистъ и за да бжде такъвъ, той трѣбва да изпълни това искане; отъ всѣки есперантистъ, ведно съ изучаването или владѣнието вече на езика, се иска и насаждането на хуманността, алтруизма и всички чувства на човекъ, въ душата му! За него не трѣбва да съществуватъ, немци, френци испанци, японци и пр., — а само хора. Казахъ, че отъ веднажъ една такава реформа на душата не може да стане, но той трѣбва да се стреми постепенно на горе, изъ пътя по който е тръгналъ до като стигне, ако не върха, то единъ по-високъ ридъ, отъ който вече като викне: „Азъ съмъ есперантистъ!“ — всеки да го чуе и признае.

Какъ се чувствува единъ есперантистъ при получаване писмо отъ неговъ съдейникъ, напр. отъ Япония, съ обращение „Драги“ или „мили“ съдейнико? Не трепватъ ли тогава струнигъ на душата му поне малко? И попитайте такъвъ получателъ, какъ се е чувствувалъ при получаване първото, напримеръ, негово писмо отъ странство? Въ него се поражда едно особено чувство. . . Когато другия получи отговоръ съ също тъй интимно обръщение, то и той започва да изпитва същото чувство. . . . Започватъ да разменятъ мисли, обращенията ставатъ по-интимни и тѣ единъ другъ се уважаватъ. Те си симпатизиратъ и като че ли се чувстватъ близо единъ до другъ. Тѣхната симпатия се обръща въ любовъ и единъ другъ започватъ понекога да се канятъ на гости и да горятъ отъ желание да се видятъ И когато дойде нѣкога день да се видятъ, било случайно, било на конгресъ, тѣ вече не сж чужди единъ другиму, а се пригръщатъ, като братя не виждали се отъ дълго време! Ето тукъ несъзнателно какъ се прилага interna ideo!

„Само за кореспонденция да уча Есперанто! — казватъ нѣкой. Освенъ опредѣлената роля на кореспонденцията: за снабдяване съ изгледи, за размѣна на мисли и пр., ние виждаме, че есперантската кореспонденция играе и друга роль. Казвамъ „есперантска“, защото само тя се води между не роднини, не приятели, а съвсемъ непознати хора.

Тукъ interna ideo се прилага не съзнателно, но ние, есперантисти, трѣбва да се стремимъ и по други съвсемъ съзнателни начини да я прилагаме за да бждемъ истински есперантисти.

Трѣбва да се стремимъ, щото онова, което е утопия за мнозина, онова, което беше заветната мечта на Заменхофъ, да стане за насъ действителностъ, да се реализира въ нашия животъ Истинския есперантистъ не признава национални граници, не познава патриотични чувства Неговото любимо отечество е *човечеството*! . . .

Впрочемъ да бждемъ истински есперантисти!

8 декемврий 925 г., гр. Рахово

SOMERO

K. de Kalocsay.

Ghis limoj de l'vido ondadas tritikoj.

Jen flava mareg'sub ardanta sunbrilo. . .

Sub propra la shargho jam antaŭ falchilo

La kapojn ehklinas humile la spikoj.

Virino benata, la Tero Patrino

Infanojn alvokas: do venu, ho homoj

Kaj suchu el sukoj kaj el la aromoj'

Infanoj avidaj, do venu al sino.

Kaj ili alvenas, kaj venas ne vane,

Kaj falas la beno abunde, sen fino

Patrino amanta ghin shutas plenmane.

Sopir' min ekkaptas: per pia kapklino

L'adoron ekmontri kaj fali infane

Sur bruston benatan de l'Tero-Patrino.

El „Mondo kaj Koro“.

Beleco kaj morto.

Красота и смърть

Sadi estis tre bela — tiel
bela, ke en tuta Persio mankis
simila al li.

Сади бѣше много красивъ,
— толкова красивъ, че нѣма-
ше втори като него въ цѣла
Персія.

Lia staturo estis grandioza, la irmaniero facila, la nigraj liaj okuloj brulis kiel fajro, la vizagho lia estis klara kiel maja tagligo, kaj liaj longaj haroj buklo falis sur liajn shultrojn.

Chiuj ghojis al li kun eks tazo kaj admiro.

Tre charma estis Sadi, sed lia koro estis plena da malhumileco. Pro sia beleco li estis farighinta fiera kaj konsideris sin super chiuj.

Foje iradis Sadi, ebriiigita, kiel chiam, de sia beleco kaj pensis kielmaniere pli multe mirigi la homojn per sia beleco. Tiel li atingis arbaron. En la arbaron kondukis mallargha voje-to, kiu zigzagis en la densejo. Sadi ekiris lau ghi longe iradis, li lau ghi, flankigante per manoj la branchetojn de harboj kaj atingis tombon surkreskitan per musko. La tombo estis kovrita per marmora plato, kaj sur la plato, vidatis surskribo:

„Tie chi ripozas pace du fratinoj. La pli granda estis netere bela, kaj la pli malgranda terure malbela. Vojaghanto, levu la platon kaj vidu“.

— Netera belecol — diris al si Sadi. —

— Chu pli bela ol mi shi estis!

Li rapide levis la platon.

En la tombo estis du homaj ostaroj, chirkaukovritaj en duonputrinta savano. La du ostaroj esti egale nudaj, egale senigitaj de beleco. Truoj faukis sur ili.

Sadi ekstremis kaj maltrankvilighis. li fermis la platon kaj rapide foriris.

Неговиятъ ръстъ бѣше величественъ, походката му лека, чернитѣ му очи горѣха като огънь, лицето му бѣше ясно като майско утро, а дългитѣ му коси падаха на кждри върху плешитѣ му. Всички му се радваха съ възторгъ и очудване.

Много красивъ бѣше Садина сърцето му бѣше пълно съ високомѣрие. Отъ красотата си той бѣше станалъ гордъ и считаше себе си надъ всички.

Вървеше веднажъ Садина, опияненъ, като винаги, отъ своята красота и мислѣше, какъ още повече да очуди хората съ своята красота. Така стигна той до една гора. Въ гората водѣше тѣсна пжтечка, която се виеше изъ гжстината. Садина тръгна по нея. Дълго вървѣ той по нея, като разтвааряше съ ржцѣ клонкитѣ на дърветата, и стигна до единъ гробъ, обрасълъ съ мжхъ. Гробътъ бѣше покритъ съ мраморна плоча, а на плочата имаше надписъ: „тукъ почиваатъ мирно две сестри. По-голѣмата бѣше неземно красива, а по-малката ужасно грозна. Пжтнито, подигни плочата и вижъ!“

— Неземна красота! — каза си Садина. — Да ли е била по-красива отъ менъ?

И той бързо подигна плочата.

Въ гроба имаше два човешки скелета, загънати въ полуизгнилъ саванъ. Двата черепа бѣха еднакво голи и еднакво лишени отъ красота. Дупки зѣха по тѣхъ.

Садина потрепера и се смути.

la voĉo ekflustris al li intere.

— Ĉio putrebla aliighas post la morto; ĉio tera, bele aŭ malbele, putras.

Restas eterna nur la belaĉo de l'animo kaj la boneco de l'koro.

Tradukis Dola.

Той зетвори плочата и бързо отмина.

Нъкакъв гласъ му нашепна отаждре.

— Всичко тлѣнно се измѣня следъ смърта; всичко земно, красиво или безобразно, изгнива. Остава вѣчна само красотата на душата и добротата на сърцето.

FRIEDRICH JAHN

Есперанто и философията на живота.

Този когото е обладалъ духътъ на Есперанто и този който е почувствувалъ еднажъ богатството криещо се въ идеята за световенъ езикъ, той никога не ще се отрече отъ убеждението, че автора на Есперанто е открехналъ дверитѣ къмъ единъ никога непредполаганъ свѣтъ на мисълта.

И най-важната и красива мисълъ е тая, какво комуналния езикъ, говоримиятъ отъ всички народи на земното кълбо езикъ, би могълъ да бжде обединителното звено, посредникъ на разбирателство, символъ на мирътъ.

Но чувамъ да шепне нечий съмнителенъ гласъ: фантазиране; играта на вашето въображение, ви е украля ясната мисълъ; всегда е имало размирици, борби, братоубийства! Наистина, приятелю мой, правъ си; самата история те оправдава да говоришъ тъй. Обаче азъ ти се противопоставямъ; сънятъ за веченъ миръ е премного красивъ за да не бжде целъ на нашите желання и копнежи.

Фундаменталниятъ природенъ законъ иска единъ всеобразенъ животъ и трансформиране, като винаги резултата се обуславя отъ причината. И ако все пакъ споредъ природнитѣ закони последната велика война не можеше да се избегне, то все пакъ човекъ винаги се е опитвалъ и съобразно своите сили е успѣвалъ да властвува, да дирижира природата. Той е получилъ за себе си природнитѣ закони, а вредата отъ която е премного страдалъ е смогналъ да измѣни въ полезность. Ако природата притежава свой собственъ интелектъ . . . а никой не ще отрече, че творението на неговите невидими рѣцѣ е доказъ на върховна сърчностъ, благоразумие и мъдростъ, ние трѣбва да знаемъ, че войната, носачъ на смъртъ и ужасъ, мизерия и скръбъ би

била назидателен урокъ и подтикъ за избегване нейната нова проява въ бъдаще. И по-вече отъ всѣкога днесъ се носи викътъ изъ цѣлия свѣтъ: далечъ оржията!

Човека се опита да превърне опустошителния огънь въ несъществуващъ иѣкога кѣмпаньонъ на своята учтивостъ; на необуздания и дивъ потокъ той даде ново направление: а вѣтрѣтъ той използва за да надуе платната и да пусне волно своите кораби! И днесъ, нима той не би билъ властенъ да застави погрешно отдадените усилия въ културни услуги да прилага неправилно употребения интелектъ за творчество вместо бесмислено разрушение.

Да следва сжщността, причината и финалната цѣль на всичко минало и настояще, да обмисли образуването и пропадането на всѣко „иѣщо“ да проникне въ вътрешния животъ на външния и вътрешенъ свѣтъ — ето темата и задачата на философията. Нашата перцепция за свѣта ни дава и направлението на нашите постѣпки и идеали. Освенъ това сумата отъ житейските опити на индивидуалния човекъ формира неговата философия. Различието на схващанията обуславя и различнитѣ системи. Малко или много всѣки притежава своя собствена философия; ето защо тя е логична съгласно своите специфични дѣла. И все пакъ двѣ сж властующитѣ мнения: едното жизнерадостно, съзирайки доброто въ всичко, което работи за съвършенството на човека и на човечеството, утвърждавайки живота и сматрайки настоящия свѣтъ за най-добъръ отъ всички свѣтове (Leibniz); сматрайки живота за недостоеенъ за изживяване, изворъ на страдания, товаръ, отъ който да бъдемъ освободени е най-големото добро (Schopenhauer) и оптимизма застава срещу песимизма.

За този който е прегърналъ световния езикъ не може да сжществува колебание и съмнение. Въ идеята на Есперанто лежи деенъ животъ, мирна борба. Природата е създала човешкитѣ мнения различни; тя най-малко би желала щото едно мнение да цари. Зблѣскванията на мнения е семето на прогреса, но тая борба не ще бжде обектъ на брутална сила. Зелена звезда е символа на надеждата, щото борбата за и посредствомъ силата да бжде сменена въ борба за мирна побѣда на мнения, бѣгаща отъ въоръжената сила.

И този, който съ достоинство носи зелената звѣзда въ своята мисль и сърце е жизнерадостенъ приятель на живота. Неговия идеалъ и вѣруе и прогреса на човечеството. Въ своята душа той чувствува хармония, която му сочи връзката между философията и духътъ.

Отъ Есперанто — ЕМА.

СВОБОДНА ТРИБУНА

Liberulo.

Ние и бждащето!

Al F. . .

Едно е ясно за всички днесъ. И то е, че човечеството е влязло въ заджнената улица на взаимно изстребление, и като че ли тамъ някъде на края на тая улица е неговата. гибелъ, неговия ужасенъ край. Наистина, какво друго може да се очаква като действителенъ резултатъ отъ тоя животъ; животъ на низки страсти и егоизъмъ; на борба само за властъ и деспотизъмъ. И колата на живота продължавайки да върви тихо по своя монотоненъ пътъ опръсканъ съ кръвъ; пътъ по който се чуватъ жалостни предсмъртни въздишки и стенания на ранени бойци, се приближава къмъ зората на Новия день; день въ който ще се счупятъ старите скрижали и ще се напишатъ Нови ценности на нови скрижали. Ето че задъ тъмни, буреносни облаци се подава ликътъ, кървавия ликъ на Новото слънце на идния день. И то е, уви, кърваво и сѣе въ душитъ само умраза и мъсть къмъ угнетителитъ и господаритъ. То не може да роди никога по-радостенъ животъ, защото носи съ себе си само смъртъ и разорения.

А нима ние ще оставимъ да изгрее това ужасно слънце на Злобата, родило се въ душитъ на хората, които минавайки по своя жизненъ пътъ, надзърнали въ гледката на живота и видяли тамъ вопиющитъ неправди и противоречия? Нима ще оставимъ щото царя на Злото да върши своята демонска работа всредъ обществото? О не, хиляди пъти *Не* Та нали отъ насъ зависи какво да бжде бждащето? — Да ли да бжде то свѣтло и радостно или тежно и мъчително! Та нали ние сме строигелитъ на бждащето, на тоя утрешенъ день; нали това слънце е родено отъ насъ, отъ нашия животъ и нали на нашитъ плещи се въздига и изгрява то? Е добре, ние ще го захвърлимъ въ бездната и ще подедемъ мощно друго слънце, слънцето на жарката Обичъ къмъ брата — човекъ, слънцето на истинското разбирателство между хората. Ще го захвърлимъ, защото не можемъ да понасяме гледката на нечовешки мъки, защото знаемъ, че то рано или късно, ако продължаваме да го носимъ на плещитъ си, ако то и въ бждаще сгрява нашите души ще ни донесе не свѣтлина а мракъ, не чистота а блудство, не обичъ а злоба.

Но за да извършим това нужни сж грамадни усилия, нужен е велик идеал, който да ни вдъхновява, нужно е сърце, което болно да се свива, мъчително да трепери предъ мъките на другитѣ, предъ неправдитѣ и грубото, жестоко насилие. Защото да бждешъ ратникъ за другъ, новъ животъ, да бждешъ искателъ на други по-човешки отношения, трѣбва най-напредъ да не можешъ да понасяшъ тоя животъ, около тебе, и да се възмущавашъ отъ отношенията на хората въ това общество. Да бждешъ борецъ за нови ценности, трѣбва да не те задоволяватъ вече старитѣ. Ето затова е нужно протестъ противъ съвременния животъ, даже и противъ самитѣ насъ, които строимъ тоя животъ.

— Не чуete ли вие вика на живота, не чуete ли, че той ви зове на работа, тежка къртовска работа тамъ въ неговитѣ потайни дълбини!

Да, защото подмолитѣ на съвременния животъ сж вече изгнили отъ потоцитѣ невинно пролята кръвъ и разклатени отъ буритѣ, които тъй изобилно се сяха въ миналото и нужно е не да поправяме само тия основи, но за винаги да ги премахнемъ, за винаги да срутимъ старата сграда на умразата на която отъ векове насамъ живѣемъ, която ражда и ще ражда до като обитаваме въ нея само страдания и незгоди.

Но нашата работа не се изчерпва само съ рушението. Ние сме готови да рушимъ безпощадно да рушимъ всичко гнило, всичко що гнети и тормози човека, но сме ли ние готови и да създаваме, да градимъ *Новата сграда*, кждето всички ще бждатъ равни, кждето всички ще бждемъ членове на грамадното и щастливо семейство — човечеството и всички ще бждемъ братя единъ на другъ?

Имаме ли сила въ себе си да бждемъ *добри строители на добаръ животъ*?

— Не, нали, особено ние — младежитѣ!

Сега, когато съвременния общественъ животъ на ужасъ и безумие, на кърви и насилия, на сълзи и стенания, ражда хората слаби, недъгави, негодни за утрешния по-светълъ день, който иска смели борци стоящи гордо и съзнателно на своя постъ, младежа е дълбоко жигосанъ отъ печата на своето време. И ето затова става така, че „светлите лъчи въ мрака на живота“, „бждащото човечество“, къмъ което съ ожидание сж обърнати очитѣ на всички днесъ, не отговаря на своето предназначение, не е способно да твори, понеже то е бозволно, нравствено паднало и сексуално, понеже съ мъка носи и изплаща греховетѣ на своите бащи. Като най-голъми виновници на това се явяватъ живота и възпитанието

Семейството, където за първи път получаваме първите радости и топли, майчина ласка, но и, уви, проливаме първите горчиви сълзи по несбъднати мечти, съ своя еснафски духъ, съ животъ безъ стремежи, съ дълбоко мълчание, по въпроситъ зададени отъ невиннитъ и въ нищо несъмняващи се деца отчуждава децето отъ родителитъ му. И то отива на улицата, за да научи всичко онова, което се е крило до сега отъ него, но пълно съ пошлостъ и грубостъ, понеже реалността на улицата винаги е била пропита съ убийственъ пламъкъ и цинизъмъ. А и съвременното училище, което би могло да помогне на развиващата се личностъ съ сухитъ и неинтересни знания съ претрупания учебенъ материалъ и съ непокосимата си за младежа дисциплина, успѣва да създаде само отъ учителя и ученика врагове, вечно ненавиждащи се единъ другъ. Като прибавимъ и пошлото влияние на духа на времето, който се приплита въ всичкитъ прояви на детския животъ, ние ще имаме всичкитъ фактори които взаимно се допълватъ, за да създадатъ отъ чистото и непорочно дете, човека — зверъ, обхванатъ отъ адскитъ вериги на егоизма. А за да се прероди човѣчеството, да се освободи отъ тия вериги, да не бжде бждащето тъй мрачно, а зората тъй кървава трѣбва радикална реформа въ живота и възпитанието, целта на което е формирането на човека, на силно волевата и характерова личностъ. *Въ съвкупността отъ всички действия насочени къмъ тая целъ се състои именно възпитанието.* И това възпитание ще преобрази света съ она чужда сила, що се корени въ самото него. Любовь, безгранична любовь къмъ всичко и всички, — ето силата, която ще дава импулсъ, която ще направи живота да не бжде тъй пустъ и безмисленъ. Въ тайнственитъ дълбини на човешката мисль, въ мистичните дебри на разнообразни чувства и идейни настроения въ глухия ропотъ проехтяващъ вече отъ всяващитъ ужасъ гърла на минитъ, въ нежно отзивчивото сърдце на човека се формира то, новото възпитание, отърсено отъ всички традиции, предрасъдаци и злоба които сковаватъ мисълта и отрязватъ крилата на буйната младежка душа, стремяща се винаги къмъ хубавитъ и светли хоризонти, що криятъ своя чаръ въ далечния фонъ на бждащето. И въ това ново възпитание ще се проявява светото почитание на личността, а свободата ще послужи като основенъ принципъ, върху който ще се гради чистота и невиностъ въ детската душа. И тогава семейството чрезъ самовъзпитанието на родителитъ ще промени своята душна атмосфера и учителя нѣма да бжде вече чуждъ за насъ човекъ, а братъ, който всѣкога ще е готовъ да ни помогне. И тогава свободнитъ групировки ще създадатъ интимна другарска среда въ която чувствашъ, че има хора, на които

можешъ спокойно да се облягнешъ, понеже тѣ ти сж тѣй близки, и скѣпи И тѣ ще ти вдѣхвватъ повече вѣра и надежда, въ залога за победата, която съ мощнитѣ си крачки скоро ще ни стигне, ей тамъ, къмъ края на тоя кървавъ и пѣленъ съ безумието на човешкия егонизмъ вѣкъ

И трѣгнало по пѣтя на новото възпитание, човечеството, подъ доброто влияние на единъ животъ пѣленъ съ стремежъ къмъ необозримитѣ висини на идеала, подъ нежнитѣ и чаровни ласки на природата, подъ дълбокото впечатление отъ минали тежко кошмарни минути, скоро ще види деня, въ който мечтата ще стане действителностъ, и живота по-любовенъ и по-щастливъ И за да дойде тоя денъ по-рано, ние, виждайки, че на изтокъ се пуква вече зората на новото, свободно възпитание, нека се приготвимъ за посрещането му. нека да спремъ насилията и убийствата, нека застанемъ гордо на своя постъ като човѣци, които не могатъ да останатъ чужди на страданията и мъжнитѣ на другитѣ, които не могатъ да не чуятъ предсмъртнитѣ стенания и вопли на угнетенитѣ.

И тоя денъ, деня на истинското наше щастие и радости кога ще дойде той, кога? Дали ще бжде тоя близко или далечъ?

— Чуйте, чуйте о, хора — братя:

— Нима вие не искате този денъ да бжде близко много близко? — Разбира се, разбира се, че искате, тогава знайте, че *добрия животъ се гради само отъ добри хора*, и че ако искате добъръ животъ, трѣбва по-напредъ ний да станемъ добри И нужно е не само промѣна на убежденията, но и промѣна на твоя животъ, на отношенията ти съ заобикалящия те миръ.

Нима трѣбва ти да живѣешъ въ охолство, да обитаващъ разкошни дворци, когато до тебе въ малка, полуразрушена хижа изнемогва въ мизерия беденъ труженикъ — създателъ на твоите блага? Нима трѣбва ти да си ситъ, когато около тебе мратъ отъ гладъ съ хиляди, може би много по-способни хора? Нима трѣбва да бждешъ спокоенъ, когато виждашъ, че живота създаденъ за невинно веселие и щастие носи само неправди и неволи? Нима трѣбва щото живота ти да ражда винаги нещастията и мизерията на другитѣ? Нима трѣбва?

О, колко мъчителни сж въпроситѣ на живота, на които, който и да си, младежъ или старецъ, простъ или ученъ трѣбва неминуемо да отговоришъ не съ думи но съ дѣла.

Въ свѣта сѣществуватъ неправди, сѣществува зло, само защото ние продължаваме да живѣемъ съ това зло. Но нека ние се освободимъ отъ него, нека не участваме въ неговитѣ мръсни дѣла и то ще престане да сѣществува, понеже нѣма да има на какво да се крепи, понеже неговитѣ привърженици ще минатъ въ другия лагеръ, лагера на Доброто и на мирния братски трудъ. И тогава всички ние съзнали безмислието на тоя животъ и ратуващи за единъ по-разуменъ и по-смисленъ животъ, изпълненъ съ обичъ къмъ другитѣ, занесете пламтящитѣ свои души тамъ въ мрака на ноща и горете и разпръсвайте тъмнината и премахвайте злостата въ човѣшкитѣ души. Работете, непрестанно работете вий скромни служители на Царя на Доброто и бѣдащето, бѣдете уверени ще бѣде светло и радостно. И тогава, само тогава ще може да изгрѣе новото слънце, що стопля сърцата, премахва умразата и пълни душитъ съ Любовь! . . .

ОРГАНИЗАЦИОННИ ВЪПРОСИ

Една организация — поставила си безразлично какви цели — въ процеса на своето крачене „Excelsior“ чувствува нужда отъ постоянни корегирания, търси пѣтя който ще я изведе по-леко на желанния край, нуждае се отъ лекарския ножъ, който ще изреже прогнилата рана за да се никога вече не подновява. Защото тя — организацията е единъ организъмъ съ много подобни органически функции. Нека въ „Есперантска Младежъ“ — настоящия единственъ органъ на Ученич. Еспер. Лига се разглеждатъ по често подобни организационни въпроси наредъ съ литературнитѣ такива.

Преди всичко нека почнемъ съ междуклоновитѣ срещи. Мисля всеки съзнава тяхното огромно значение. Това сж нашите малки локални конгреси кждѣто есперантисти отъ 3—4 па даже отъ 8—10 клона се събиратъ за да манифестираатъ предъ себе си и предъ обществото своята организационна мощъ, да се опознаятъ взаимно като членове на една организация; презъ тия нѣколко дни на своята междуклонова среща да запишатъ въ своя житейски дневникъ преживелици по-големи отъ обикновеннитѣ — делнични, и най-после да сложатъ на „зелената маса“ и минало и настояще и бѣдаще на своята организация. Тамъ ние ще видимъ своите интелектуални и борчески сили, въ тия нѣколко дни ще се очертаятъ предъ насъ фигуритѣ на ония помежду ни, въ ржцетѣ на които рано или късно, днесъ или утре може би ще бѣдатъ поверени съдбинитѣ на нашия съюзъ. Въ срещитѣ ние—млади още—ще се сблъскаме като

индивидууми, носящи свои разбирания по различните въпроси, въ срещите ще научимъ нещо ново —, чуждо намъ до днесъ, въ срещите и въ нашите конгреси ще кажемъ единъ другиму онова, което сме преживели чрезъ Есперанто редица дни преди. Тамъ ще могатъ да се обмислятъ и по голѣмите въпроси, които изникнали днесъ или утре, чакатъ своята сумарна постановка въ по-вишата инстанция — годишния съюзенъ конгресъ.

Но тия срещи носятъ и другъ живителенъ елементъ. Презъ тяхното траяне могатъ да се уредятъ за пропаганда къмъ учащата се неесперантизирана младежъ, дните презъ които срещата става могатъ да се обявятъ за агитационни дни за града въ който срещата става и т. н. и т. н.

Срещите носятъ още много ползности и за сюзните членове и сюзната организация.

Презъ тяхъ сж минали всички други организации, презъ тяхъ ще минемъ и ние. Ще минемъ; обаче, като пригърнемъ всички резултатни пѣтища на дейностъ приложени отъ другите организации и като прибавимъ или изменимъ съ други специфични намъ. Съ една дума за наложителността на срещите не трѣбва да се говори.

Преди декември, Ц. К. подигна въ едно окръжно въпроса за среща презъ Коледа. Обади се два-три клона. Но презъ Великденъ среща или срещи трѣбва да се състоятъ. Въпроса е: къде? Моето предложение: За Южна България Сливенъ е клон който ще съумее да уреди сполучливо срещата. Тамъ ще се събератъ клоновете Бургазъ, Ямболъ, Н.-Загора, К.-Агачъ и др.; Западна България — среща въ Радомиръ или Дупница. Два: Радомиръ, София, Дупница, Петричъ, Видинъ, Рахово и др.; Северна България: Среща въ Варна. Клонове и два: Русе, Свищовъ, Шуменъ, Разградъ, Ловечъ и др. Или ето друго предложение. Срещата може да бъде само една и то въ Търново. Съмишленниците ни отъ тамъ сж готови, струва ми се на това. Все пакъ нека се изкажатъ всички клонове. Време има много. Нека се съобщи на Ц. К. клоновите решения като се насочатъ по възможностъ въпроси належащи а сжщо и възможни реферати. Добре ще бъде рефератите да се четатъ на Есперанто, а още по наложително е заседанията да се водятъ на Есперанто. Защото, може би, презъ целата година, освенъ въ дружествените събрания (!), тукъ ни се отдава възможностъ да се съберемъ много есперантисти да образуваме *среда*, всредъ която да приложимъ езика.

Може би въ началото тия срещи не ще бждатъ посетени масово. Ние не можемъ да искаме много посетители, когато като организация, като сжюзъ едва що се формираме. Ще дойде день, когато тѣ — срещите — ще се превърнатъ въ наши празници, които ще иска да изживѣе всѣки отъ

отъ насъ. Но за това трѣбва да работимъ ние самитѣ. Да се стараемъ да направимъ всичко интересно и забавно въ тяхъ.

Нека всички обяснимъ по обстойно бъдащитѣ срещи за да можемъ презъ Великденъ да ги изнесемъ по-бляскаво. Нека мислимъ и действуваме трезво, защото градимъ базата, защото ще дадемъ насоката въ която ще вървятъ ония които идатъ следъ насъ.

Мимозо.

KLARIGOJ

Karegaj,

Ще кажа още нещо вамъ, подъ тая рубрика може би забравено по-рано, може би умишлено изоставено. Ще кажа, защото нежде е казано: „Тези, които знаятъ да кажатъ на тия, които не знаятъ“. А ние всички трѣбва да знаемъ. Чрезъ взаимното обучение и помагане да се издигаме все по-високо, все по-близо до голѣмитѣ личности. Ние можемъ да бждемъ поне по-близо до тяхъ. Защото и Мойсей, и Христосъ, и Толстой и М. Ганди и др. великани на мисълта и чувствата не сж били хора отъ божественно произхождение, хора белязани съ особенни привилегии които останалите отъ болшинството не носятъ. Това сж хора излезли изъ народа, хора които съ собственъ трудъ и вдѣлбачаване сж смогнали да проникнатъ задъ формата на нещата, да схванатъ законитѣ и истинитѣ въ битието и пречупили всичко чрезъ собствената си призма да го дадатъ намъ, да създадѣтъ учение, да създадѣтъ епоха.

Но ние нека не бждемъ слепи поддържници на тия които сж около насъ, а да се стараеме да създадемъ *наши индивидуаленъ мирогледъ* въ живота, да се стараемъ да създадемъ отъ себе си „малки великани“. Есперанто само ще ни помогне за това. Да учимъ живота чрезъ *Esperanto*.

* * *

Едни отъ най-честите изрази които срещаме въ есперантския разговоръ, — па и въ всѣки разговоръ — е безпорно питането за здравето: Какъ си, какво правишъ? Мнозина начинаючи есперантисти погрешно употребяватъ (превеждатъ) българския изразъ така:

Kiel vi faras или *kion vi faras*.

А правилно е да се каже:

Kiel vi fartas? — какъ се поменувашъ, какъ живеешъ?

Изпраза kion vi faras по никой начинъ не може да се отнася до здравето, а kiel vi fartas — единствено за това. На двата въпроса може да се отговори:

Kion vi faras? — Mi laboras, mi legas.

Kiel vi fartas? — Mi fartas bone, mi malbonfartas и т. н.

II. Представката *for* която най-често се употребява въ Есперанто показва че действието изразено отъ глагола се е свършило вече или ще се върши, но най-главното че никога може би нѣма да се повтаря съ същите предмети:

Mi formanghis la pomojn — Из-ядохъ ябълките.

Mi forshiris la rozpetalojn — Из-късахъ розовитѣ листенца. Въ други случаи *for* показва *отстранение* *отдалечение*:

La kolombo forflugis — Гълъба от-летя.

Mia amiko forveturis hieraŭ — Приятеля ми от-пътува вчера.

Forpasis la somero — От-мина, отиде си лятото.

III. Изпраза: „Много хора имаше тамъ“ — ще преведемъ

Multaj homoj estis а не havis tie или

Multe da homo estis tie.

Multaj lernantoj (ученици) parolas Esperanton.

Multe da lernantoj

Предоставя се на доброволния изборъ. „Защото и едно то и другото е верно. Пред. *da* срещае и въ случаете:

Donu al mi glason da akvo — Дай ми *наша* вода.

Kia amaso da homoj! — Каква *толпа* отъ хора. Mi havas grandan kvanton da libroj. — Имамъ голѣмо количество книги. Да се внимава! Въ горните случаи винителенъ падежъ взема само думата предъ предлога *da*, но не и следващата. А предлога *da* се употребява слудъ дума изразяваща *количество*.

IV. Да се запитае сега какъ ще преведемъ на Есперанто фразата: щяхъ да падна, щяхъ да свиря.

Много лесно. Тукъ идва на помощъ глагола Esti въ минало време.

Mi estis falonta — щяхъ да падна (fali)

Mi estis ludonta щяхъ да свиря (ludi) Какъ ще преведемъ тогава изразитѣ:

Той щеше да умре (morti); тя (ŝi) щеше да за-плаче (ek-plori).

V. За всеки есперантистъ е необходимо esperanto — литература. Но когато се иска да се създаде добъръ стилъ (а всеки желае това) трѣбва да се предпочита литература — оригиналъ отъ най-добрите световни есперантисти. Такива сж безпорно Zamenhof, Marie Hankel, Dr P-r. Ed. Privat, Petro Stojan, K. De Kalocsay, Stanislav Braun, Julio Baghi и др.

Klarigulo.

Условия за присъединяване към У. Е. Л. въ България.

Въ окръжно № 2 презъ м. Ноемврий, на Централния Комитетъ, бѣха дадени условията за присъединяване къмъ лигата, но тъй като това бѣ разпратено само на дотогава присъединилитѣ се ученически есперантски групи дължимъ още веднажъ да ги съобщимъ, та да бждатъ известни на всички интересующи се за това:

1. Всѣки клонъ на У. Е. Л. въ България плаща на Централния Комитетъ: 20% отъ своитѣ постъпления отъ членски вносъ, срещу който вносъ се изпращатъ съюзни марки и 10% отъ приходитѣ получени отъ угра, концерти, забави, вечеринки, и др.

2. Централния Комитетъ изпраща членски карти, които квоноветѣ изплащатъ по определена цена — 5 лева.

Секретарятъ.

Ц. К. съобщава на всички които иматъ ютови четени вече реферати за и на Есперанто да съобщатъ темитѣ, които ще се печататъ въ списанието, като съ това цели възможното взаимосменяне на отдѣлнитѣ трудове.

До _____

въ _____

Фондъ „Есперантска Младежъ“

Plarogaj.

Нашата лепта колкото и нищожна да бжде все носи у себе си нещо градивно. Нека подържаме фонда „Есперантска Младежъ“, който ще бжде и една гаранция въ плюсъ за правилното и редовно излизане на списанието.

Редакцията чака отъ всички подкрепа.

Дали лептата си:

1. Отъ брой 2 й —	695 лева.
2. Селско чадло—Богатово	20 „
3. К. А. — Търново	50 „
4. М. Ш. — Варна	10 „

Всичко 775 лева.

◎ ЦЕНА 3 ЛВ. ◎

Годишенъ абонаментъ 30 лв.

Урежда редакционенъ комитетъ.